

הדו"ח הדיפלומטי

סקירה חודשית על מדיניות-החוץ האזורית של ישראל
עורך: ד"ר רועי קיבריק*

גיליון מס' 95, מרץ 2025

הדו"ח הדיפלומטי סוקר את התפתחויות החודש החולף במדיניות-החוץ של ישראל, בדגש על יחסי ישראל והפלסטינים, יחסי ישראל עם האזורים סביב לה (המזרח התיכון, אירופה ואגן הים התיכון), ותפקוד מערך החוץ.

בחודש זה חזרה ישראל ללחימה בעזה, ו-59 החטופים שבעזה נותרו שם.

א. ישראל והפלסטינים

- בישראל נאמנים לתכנית טראמפ לעזה, באזור עובדים על תוכניות אחרות ליום שאחרי - הליגה הערבית [אישרה](#) את ההצעה המצרית לשיקום הרצועה וניהולה שהוצגה כחלופה לתכנית הטרנספר של טראמפ, ושרי החוץ של מצרים, ערב הסעודית, קטר, איחוד האמירויות וירדן [נפגשו](#) בדוחה עם השליח האמריקני וויטקוף לשכנעו לתמוך בה. יו"ר רע"ם עבאס [פנה](#) למנהיגי מדינות והציג להם את תכניתו המדינית לסיום המלחמה, החזרת החטופים וקידום תהליך מדיני ישראלי-פלסטיני-אזורי. תנועות חברתיות בארץ ובינהן "עומדים ביחד" [אמצו](#) את התכנית המצרית. הקבינט המדיני-ביטחוני [אישר](#) את הצעתו של שר הביטחון כ"ץ להקמת מנהלת מעבר מרצון לתושבי עזה. בכירים אמריקנים [צינו](#) שהנשיא כבר לא עוסק בנושא הטרנספר ומתמקד במאמצים להשיג עסקה לשחרור חטופים והפסקת אש. צה"ל [הציג](#) לארגוני הסיוע הבינלאומיים תכנית בה הסיוע ההומניטרי יינתן באזורים מוגדרים תחת שליטה ביטחונית שלו גם לאחר סיום הלחימה.
- ממשלת ישראל הכשילה את עסקת החטופים וחזרה ללחימה, ומשפחות החטופים חיפשו סיוע במקומות אחרים בעולם - ישראל [כשלה](#) בניסיונה לקדם מתווה לעסקת חטופים חלקית במקום שלב ב' של העסקה שנחתמה, הכשילה את המעבר לשלב ב' [ובחרה](#) לסיים את הפסקת האש [ולחדש את הלחימה](#) בעזה, תוך עדכון וגיבוי של ארה"ב. מדינות רבות בהן [גרמניה](#), [בריטניה](#), [סין](#) וקטר תקפו החלטה זו. נשיא ארגנטינה מיליי [ביטל](#) את ביקורו [המתוכנן](#) בישראל בגין חידוש הלחימה ברצועה. [מצרים](#), [ארה"ב](#) וקטר [המשיכו במאמציהן לתווך](#) לעסקת שבויים חלקית או מלאה, ולהביא להמשך הפסקת האש. צוות המשא ומתן הישראלי [ביקר](#) במצרים לדיונים על קידום העסקה. בהיעדר מגעים אפקטיביים לעסקת חטופים בין חמאס וישראל [ניהל](#) ממשל טראמפ שיחות ישירות עם חמאס על שחרור בני ערובה אמריקאים. מטה משפחות החטופים [טען](#) כי מדובר בסלקציה על סמך דרכון זר. דוברת הבית הלבן קרוליין לויט [אמרה](#) כי ארה"ב התייעצה עם ישראל לפני המגעים הישירים עם חמאס. שורדי שבי [נפגשו](#) בבית הלבן עם טראמפ בניסיון [לשכנעו](#) לפעול יותר למען שחרור כלל החטופים [ועם](#) סגנית השליח המיוחד של ארה"ב למזרח התיכון אורטגוס, [נאמו](#) מעל בימת האו"ם, [נפגשו](#) עם נשיא גרמניה ונשאו דברים בפני הפרלמנט הגרמני [והופיעו](#) בפני מועצת זכויות האדם של האו"ם.
- ישראל משתמשת בסיוע ההומניטרי כאמצעי לחץ צבאי - צה"ל [עצר](#) את הסיוע ההומניטרי לרצועת עזה וסגר את המעברים אליה. מדינות רבות גינו את הפעולות הללו, ביניהן [קטר](#), [דרום אפריקה](#), [שווייץ ומדינות ה-G7](#). לעומת זאת,

* ד"ר רועי קיבריק הוא מנהל המחקרים של מכון מיתוים. ניתן ליצור עמו קשר ב: rkibrik@mitvim.org.il ולעקוב אחריו בטוויטר: [@SergioKkibrik](https://twitter.com/SergioKkibrik)
את הדו"ח ערכה עמו לוטם בוגנים. הדו"ח הדיפלומטי נשען על פרסומים ומקורות גלויים, ואין באפשרותנו לבדוק באופן מלא את נכונותו של כל דיווח על פרטיו השונים. כמו כן, יש לזכור כי רבים מהתהליכים והאירועים ממשיכים להתפתח, והבנה מלאה של משמעותם דורשת פרספקטיבה רחבה יותר מאשר דו"ח חודשי. הדו"ח מתפרסם במסגרת פרויקט בשיתוף קרן פרידריך אברט.

ארצות הברית [גיבתה את](#) ישראל. שר האנרגיה כהן [הורה](#) על הפסקת מכירת חשמל לרצועה על-ידי ישראל, ובכיר ישראלי [מסר](#) כי ניתוק צינורות המים נמצא אף הוא על השולחן. בני משפחות חטופים [הגישו](#) עתירה לבג"ץ נגד הממשלה בדרישה לבטל את ההחלטות הללו בטענה שהן מסכנות את חיי החטופים. במערכת הבטחון [העריכו](#) כי המזון, המים והדלק ייגמרו ברצועה בתוך כחודשיים. הסוכנות המרכזת את הסיוע ההומניטרי של האו"ם [הזהירה](#) כי מלאי המזון והאספקה הרפואית אוזלים במהירות ברצועה. ארגון אונר"א [הודיע](#) כי 124 אלף עזתים נעקרו בימים הראשונים לאחר חידוש התקיפות. במהלך תקיפות צה"ל שסיימו את הפסקת האש [נפגעו](#) 5 עובדי או"ם ואחד נהרג. תת מזכ"ל האו"ם לעניינים הומניטריים פלטצ'ר [אמר](#) כי על הקהילה הבינלאומית למצות את הדין וכי יש להגן על עובדי האו"ם. בעקבות התקרית [הודיע](#) הארגון על צמצום פעילותו ברצועה.

• **ישראל מספחת את הגדה המערבית בבנייה, חקיקה ואלימות** - מעשי האלימות של מתנחלים נגד קהילות בגדה המערבית נמשכו, לעיתים בגיבוי [ובסיוע](#) של חיילים. הקבינט [אישר](#) את הצעת השר סמוטריץ' [להכיר](#) ב-13 הרחבות בגדה המערבית כיישובים עצמאיים. במהלך החודש [קודמו](#) 1,344 יחידות דיור בהתנחלות מעלה אדומים וכוכב יאיר. מתנחלים [נכנסו](#) לבית משפחה פלסטינית בתל רומיידה בחברון והקימו בו התנחלות חדשה. הקבינט [אישר](#) סלילת כביש חדש לישראלים בלבד המחבר בין מעלה אדומים וירושלים. הכנסת [אישרה](#) בקריאה טרומית את הצעת החוק לביטול החוק הירדני האוסר על יהודים לרכוש קרקעות בגדה המערבית. ועדת השרים לחקיקה [דחתה](#) בשלושה חודשים את הדיון [בהצעת חוק](#) לסיפוח 29 התנחלויות עם 180,000 מתנחלים. הממשלה [החליטה](#) כי המשרד לשיתוף פעולה אזורי יפסיק לשתף פעולה עם הרשות הפלסטינית והיא לא תוגדר חלק ממדינות האיזור. ועדת החוץ והביטחון [אישרה](#) לקריאה ראשונה את הצעת החוק לקיזוז הוצאות המדינה על תשלומים לנפגעי פעולות איבה ופיצויים לנזקי מלחמה מהכספים המועברים לרשות הפלסטינית. אלפים מאנשי תעשיית הקולנוע [חתמו](#) על עצומה לשחרורו של במאי הסרט זוכה האוסקר "אין ארץ אחרת" בלאל, לאחר [שהותקף](#) על ידי מתנחלים ונעצר. פורום היוצרים הדוקומנטרי הישראלי מחה על מעצרו. בפעם השנייה [פשטה](#) המשטרה על חנות ספרים במזרח ירושלים ועיכבה את אחד מבעליה.

• **מאבק במוסדות הבינלאומיים** - ראש הממשלה נתניהו [תקף](#) את מועצת זכויות האדם של האו"ם כארגון אנטישמי בעקבות דו"ח [שהוציאה](#) בה היא מאשימה את ישראל ברצח עם ואלימות מינית כלפי פלסטינים ברצועה. ממשלת שווייץ [חזרה](#) בה מההחלטה לעצור את כל המימון לאונר"א, ותבחן את הרפורמות שנעשות בארגון. קרן הינד רג'ב [פרסמה](#) בקשת מעצר בגרמניה נגד ישראלי ששירת בעזה ותיעד עצמו. משרד החוץ [גייס](#) את ארגון הבריאות העולמי כדי לחוץ על ההתאחדות העולמית של הסטודנטים לרפואה שהחליטה להדיח משורותיה את ישראל, והביא לביטול ההחלטה.

ב. ישראל והאזורים סביב לה

המזרח התיכון

• **מאמץ לשמור על יישום הסכם ההסדרה בלבנון** - בפגישה מרובעת בהשתתפות ישראל, לבנון, ארה"ב וצרפת בנאקורה [הוקמו](#) צוותי עבודה לקידום פתרון סוגיות הגבול היבשתי, השלמת נסיגת צה"ל ושאלת העצורים הלבנונים. ישראל שחררה חמישה אסירים לבנונים כמחווה לנשיא הלבנוני החדש. בלבנון [הדגישו](#) כי הקמת הוועדות הן חלק מיישום החלטה 1701, כי אין משא ומתן ישיר עם ישראל, ויש [התנגדות לנורמליזציה](#) עמה על אף [לחצים](#) מצד ישראל. צה"ל [המשיך](#) [לתקוף מטרות](#) בלבנון, גם [בעקבות ירי](#) רקטות למטולה, ושר הביטחון כ"ץ [הכריז](#) כי צה"ל יישאר בחמש הנקודות בלבנון ללא הגבלת זמן, וללא קשר למשא ומתן. צבא לבנון [הצהיר](#) כי ישראל אשמה בהגברת ההפרות בגבול, ראש הממשלה הלבנוני סלאם [קרא](#) לאו"ם להגביר את הלחץ על ישראל לסגת משטחי המדינה, [ומצרים וקטר](#) הביעו תמיכה בעמדתו. שליחת הממשל האמריקני אורטגוס [גיבתה](#) את התגובה הישראלית וטענה שיש לה זכות להגיב לירי הרקטות. שר החוץ סער [אירח](#) במשרדו את שליחת האו"ם ללבנון והדגיש בפניה את ההזדמנות של לבנון להתנתק מאיראן. צה"ל [הגיע](#) להסכמות עם חסידי ברסלב על כניסה מוסדרת לקבר רב אשי שבגבול לבנון, בליווי ואבטחה צבאית.

• **ישראל פועלת צבאית בסוריה ומנסה לחזק את קשריה עם הקהילה הדרוזית במדינה** - ראש הממשלה נתניהו ושר הביטחון כ"ץ [הנחו](#) את צה"ל להיערך להגנה על היישוב הדרוזי ג'ראמנה והכריזו כי ישראל תגן על הדרוזים. גורם בעדה

הדרוזית בסוריה [אמר](#) כי ישראל איימה לשווא ולא בדקה את העובדות. ישראל [העבירה](#) 10,000 חבילות סיוע הומניטרי לדרוזים בתיאום עם העדה הדרוזית בארץ. קבוצה של מנהיגי העדה הדרוזית מסוריה [ביקרה](#) בכפר ג'וליס [ונפגשה](#) עם מנהיג העדה שייח' טריף. כ"ץ [תקף](#) את נשיא סוריה אל-ג'ולאני, [אישר](#) כי חיל האוויר תקף בסוריה [ואיים](#) על הנשיא כי ישראל [תמשיך](#) לתקוף בסוריה כל התארגנות טרור. הוא גם [הודיע](#) כי ישראל תאפשר לפועלים דרוזים מסוריה לעבוד ביישובי רמת הגולן. צה"ל ביקר את אמירותיו של כ"ץ שהעמידו בסכנה את התושבים הסורים, [ומנע](#) יחד עם שר הפנים את יישום המהלך. ישראל [המשיכה לתקוף מתקני](#) צבא אסטרטגיים בסוריה. סוריה [גינתה](#) את תקיפותיה של ישראל.

- **מתיחות ביחסים עם מצרים - מצרים פעלה להציג תכנית מדינית חליפית לתכנית טראמפ להפסקת המלחמה ושיקום עזה, והמשיכה במאמצי התיווך בניסיון לעצור** אל הלחימה [ולחזור למיתווים](#) שונים של עסקאות לשחרור החטופים. [העיכוב](#) המצרי המתמשך באישור מינויו של אורי רוטמן כשגריר ישראל למדינה [הפך](#) לכלי משחק במאבק בין מצרים וקטר.
- **ירדן וערב הסעודית יוצאות נגד הפעולות הצבאיות הישראליות באזור -** שר החוץ הירדני א-ספדי [אמר](#) כי התוקפנות הישראלית בסוריה מחמירה את המצב. ירדן [גינתה](#) את חזרת ישראל ללחימה בעזה, וקרא לה לדבוק בכל שלביו של הסכם הפסקת האש. ערב הסעודית [גינתה](#) בתוקף את חזרתה של ישראל ללחימה בעזה, קראה לקהילה הבינלאומית להתערב [וגינתה](#) את החלטת הממשלה להקים מנהלת לעידוד עזיבת תושבי הרצועה.
- **קטר ממשיכה במאמצי התיווך, על רקע דיווחים לקשר בינה לבין לשכת נתניהו -** קטר המשיכה למצב עצמה כמתווכת בעסקת החטופים ולפעול לחזרה להפסקת אש, [וגינתה](#) את החלטת ממשלת ישראל לעצור את הכנסת הסיוע ההומניטרי לרצועה. קטר [ביקרה](#) את תחקיר השב"כ שקבע כי הכספים הקטריים תרמו להתעצמות חמאס, [והדגישה](#) כי כל סיוע שנשלח לרצועה הועבר בתמיכת ממשלת ישראל.

אירופה

- **באירופה מחפשים סוף למלחמה בעזה ונאמנים לפתרון שתי המדינות -** האיחוד האירופי [הביע](#) דאגה מחזרת ישראל ללחימה וקרא לה לעמוד בהתחייבויותיה כלפי המשפט ההומניטרי הבינלאומי, גינה את אלימות המתנחלים בגדה המערבית והרחבת ההתנחלויות, וחזר על מחויבותו לפתרון שתי המדינות. שרי החוץ של גרמניה, צרפת, בריטניה ואיטליה [הביעו](#) תמיכה ביוזמה הערבית לשיקום הרצועה וכניסה לנתיב מדיני. גרמניה [הפצירה](#) בישראל להגן על הפלסטינים והתשתיות במהלך המבצע הצבאי בגדה המערבית, ולהבטיח את חזרתם של התושבים לבתיהם עם סיומו. נשיא צרפת מקרון [שוחח](#) עם ראש הממשלה נתניהו, קרא לו לחזור להפסקת האש בעזה, לכבד את הפסקת האש בלבנון, ואמר כי צרפת תמשיך לעבוד על יישום פתרון שתי המדינות. שווייץ [הזמינה](#) את 196 המדינות החתומות על אמנת ז'נבה להשתתף בוועידה על מצבם של הפלסטינים בגדה המערבית והחשש מסיפוח עתידי.
- **באירופה מבקשים מישראל לשוב להפסקת אש, להכניס סיוע הומניטרי לרצועה ולשמור על הדין הבינלאומי -** ראש ממשלת בריטניה סטארמר [תקף](#) את עצירת הכנסת הסיוע ההומניטרי לעזה, כאשר שרי החוץ של בריטניה, [גרמניה](#) וצרפת [יצאו](#) בהצהרה משותפת [להשיב](#) את הסיוע ההומניטרי לרצועה ולשחרר את החטופים. צרפת [גינתה](#) את המבצע הצבאי של ישראל ברצועה, ודרשה לעצור מיידית את האלימות. שווייץ [קראה](#) לחידוש מידי של הכנסת הסיוע ההומניטרי לעזה בהתאם לדין, יישום שלבי הסכם הפסקת האש, ושחרור כלל החטופים.
- **חיזוק יחסים עם אירופה -** שר החוץ סער [אירח](#) את הנציגה העליונה לענייני חוץ קאלאס ואמר כי יש להגביר את הלחץ על איראן ולהכריז על משמרות המהפכה כארגון טרור. השרה קאלאס נפגשה גם עם משפחות חטופים. סער [אירח](#) את שר החוץ של [קוואטיה](#) ראדמן, שרת החוץ השבדית סטנרגרד וסגן ראש הממשלה ושר החוץ של [לוקסמבורג](#) בטל. ספרד ופינלנד [קראו](#) להרחיק את ישראל מהאירווידיון, ואיגוד השידור האירופי [הודיע](#) כי אישר סופית את השתתפותה.

- **צרפת מחפשת למלא תפקיד בייצוב המצב בלבנון** - צרפת [הציעה](#) להחליף את צה"ל ולהציב כוחות של צבא לבנון בשילוב עם יוניפי"ל בחמש הנקודות לאורך הגבול בו הוא עדיין נמצא. בישראל ובארה"ב דחו את ההצעה. נשיא צרפת מקרון [אמר](#) כי התקיפות בלבנון משחקות לידי חזבאללה וכי צרפת תעבוד עם ארה"ב על שימור הפסקת האש.
- **ישראל מחזקת קשריה עם הימין הקיצוני באירופה** - משרד התפוצות ארגן כנס מאבק באנטישמיות בירושלים, והזמין אליו דמויות מרכזיות מהימין הקיצוני באירופה ביניהן מנהיג מפלגת האיחוד הלאומי [הצרפתי](#) ברדל, ונציגי מפלגות הימין הלאומניות מספרד, שוודיה והונגריה. בעקבות זאת [ביטל](#) הנשיא הרצוג את השתתפותו וחסותו על הכנס, וכך [עשו](#) גם הרב הראשי לבריטניה, נשיא הקונגרס היהודי האירופי, מנכ"ל הליגה נגד השמצה ומוזמנים רבים אחרים. ראש הממשלה נתניהו ושר החוץ סער [השתתפו](#) בכנס, [והדגישו](#) את השותפות הערכית עם הנוכחים.

אגן הים התיכון

- **המשבר עם תורכיה מעמיק** - תורכיה [חסמה](#) השתתפות ישראל בתרגיל שנתי של נאט"ו [והודיעה](#) כי תבלום את מעורבות ישראל בכל תרגילי נאט"ו עד שיושג הסכם סופי וקבוע לסיום המלחמה בעזה. משרד החוץ התורכי [תקף](#) את חזרת ישראל ללחימה בעזה, אמר כי המדינה תעמוד לצד העם הפלסטיני, וגינה את תקיפות ישראל בלבנון. משרד החוץ הישראלי [הגיב](#) וטען כי הטפות המוסר מצד ארדואן מגוחכות נוכח הדיכוי האלים של אזרחיו. ישראל [פעלה](#) מול ארה"ב לאפשר לרוסיה לשמור על בסיסה בסוריה, כחלק ממאמציה להגביל את ההשפעה הגוברת של תורכיה במדינה. [דווח](#) כי הייצוא הישראלי לתורכיה בשנת 2024 הצטמצם בכמיליארד דולר לעומת השנה הקודמת, והיבוא בכחצי מיליון דולר.
- **הברית ההלנית מתחזקת** - ראש הממשלה נתניהו [אירח](#) את עמיתו היווני מיצטאקיס בירושלים. שר החוץ סער [נפגש](#) באתונה עם שרי החוץ של יוון וקפריסין. השלושה דנו באיום האיראני ובהתפתחויות האזוריות, וסיכמו על קביעת התייעצות חודשית קבועה בין שרי החוץ, הקמת ועדת מנכ"לים של משרדי החוץ לחיזוק היחסים הכלכליים וקידום מפגש קרוב של מנהיגי שלוש המדינות.

ג. מערך החוץ הישראלי

- **ארה"ב עומדת לצד ישראל, ישראל מיישרת קו עם דרישות הממשל** - ממשל טראמפ [הורה](#) על העברת נשק בשווי 3 מיליארד דולר לישראל. חילות האוויר הישראלי והאמריקני [ערכו](#) תרגיל משותף מעל הים התיכון לראשונה מאז פרוץ המלחמה. נתניהו [שוחח](#) עם מזכיר המדינה רוביו על הלחימה בעזה ושחרור החטופים. מחלקת המדינה האמריקנית [פרסמה](#) אזהרת מסע לישראל, לגדה המערבית ולרצועת עזה, בצל ההידרדרות במצב הביטחוני וקיומן של ההפגנות נגד ראש הממשלה נתניהו. הממשל האמריקני [פעל מול](#) האוניברסיטאות [בהן התגלו](#) מקרי אנטישמיות וקושי בהגנה על סטודנטים יהודים. ארה"ב [פעלה מול](#) עיראק לשחרור הישראלית החטופה צורקוב, ושללה אפשרות [לשחרור](#) עצורים מהחזבאללה כחלק מהעסקה. דו"ח חדש של הליגה נגד השמצה [חשף](#) ראיות לקמפיין מוטה ומתואם בוויקיפדיה לקידום הטיה אנטי-ישראלית ואנטישמית בנושא הסכסוך הישראלי-פלסטיני.
- **המרכיב הדמוקרטי במדיניות החוץ** - ראש הממשלה נתניהו [תקף](#) בחשבונו הרשמי באנגלית ברשת חברתית את מנגנוני המדינה כמי שמנצלים את מערכת המשפט על מנת לפגוע בו. הנשיא הרצוג [הגיב](#) לפרסום ואמר כי מערכת המשפט החזקה והעצמאית בישראל הינה נכס לדמוקרטיה. 24 שגרירים ודיפלומטים לשעבר [פנו](#) אל יהדות התפוצות וטענו כי הממשלה הנוכחית [פוגעת](#) בגאווה ובביטחון של יהודי העולם, וביקשו שיתמכו בישראלים הנאבקים על הדמוקרטיה. ישראל [הוציאה](#) משלחת סיוע לצפון מקדוניה לסיוע בעקבות אסון של שריפה. משלחת סיוע אחרת [יצאה](#) לסייע לתאילנד בעקבות רעידת אדמה גדולה שפקדה אותה. יו"ר ועדת החוץ והביטחון בפרלמנט הבריטי ת'ורנברי [תקפה](#) את סגנית שר החוץ השכל אשר תיעדה ופרסמה ברשתות החברתיות את פגישתן ללא ידיעתה.

- **אמון מוגבל בכלכלה הישראלית לצד סחר גדול בתחומי ההי-טק והביטחון** - סוכנות דירוג האשראי מודיס [החליטה](#) לדחות את פרסום הדו"ח התקופתי לספטמבר כדי לעקוב אחר ההתפתחויות בישראל ולא להוריד כעת את הדירוג של המדינה. סוכנות הדירוג פיץ' [השאירה](#) את דירוג ישראל ברמה A, עם תחזית שלילית, הזהירה כי התמשכות המתחים הפוליטיים והגיאופוליטיים עשויה לפגוע בתחזית הכלכלית, וכי היא [צופה](#) שהגירעון השנתי יהיה גבוה מהיעד שהציבה הממשלה. [דווח](#) כי חברות מעמק הסיליקון מגדילות את השקעותיהן בחברות סטארט-אפ ביטחוניות ישראליות. גוגל [רכשה](#) את חברת ההיי-טק הישראלית Wiz בסכום של 32 מיליארד דולר. חברת ביטוח ישראלית [נמכרה](#) ב-2.6 מיליארד דולר במזומן לענקית ביטוח אירופית.
- **מינויים במערך החוץ** - הממשלה [אשרבה](#) את מינויים של אלי בלוצרקובסקי לתפקיד שגריר ישראל לסין ושל יעקב פינקלשטיין לתפקיד שגריר ישראל לפולין.